

LUX FILM DAYS

3 FILM
24 NYELV
28 ORSZÁG

IZLANDI AMAZON (KONA FER Í STRÍÐ)

Benedikt Erlingsson filmje
Izland, Franciaország, Ukrajna

IZLANDI AMAZON (KONA FER Í STRÍÐ)

BENEDIKT ERLINGSSON FILMJE

Az 50 éves Halla kórusvezető Reykjavíkban. Nagyon fontos számára hazája, Izland, gyönyörű és kivételes természeti adottságokkal megáldott tája, és rendkívül aggódik a klímaváltozás és az ökológiai katasztrófák miatt. Különös felháborodással tölti el egy alumíniumgyár bővítésére irányuló projekt. Titokban a magasfeszültségű vezetékeket célzó szabotázsakciót hajt végre, hogy ellehetetlenítse a gyárat és felhívja a közvélemény figyelmét. Tervét azonban megzavarja egy hír, amelyre már nem számított. Évek óta örökbefogadásra várt, és most azt a hírt kapta, hogy Ukrajnában egy kislány várja.

Az *Izlandi amazon* ökológiai mese, amely – gyakran a humor eszközével élve – a hatóságok klímaváltozás elleni küzdelem terén mutatott tétlenségével szembeni egyéni fellépések értelmét és súlyát kérdőjelezi meg.

ÖKOLÓGIAI MESE

Az *Izlandi amazon* az elejétől fogva ökológiai mese. A film nyitójelenetében Halla ijgal és nyállal a kezében egy magasfeszültségű vezetékre lő, hogy érintkezésbe hozza egymással a kábeleket. Alakja Tell Vilmos vagy Robin Hood alakját idézi: magányos hős, aki egy látványos és rendkívül mesteri tettel lenyűgöző hatást ér el. Bonyomásunk igazolódik, amikor kiderül, hogy a szerény, ám elszánt Halla az alumíniumiparral, egy nála jóval hatalmasabb ellenféllel száll szembe. A szabotázsakciót „Hegyasszony” néven vállalja magára, és Nelson Mandela álcát teszi arca elé, hogy a drónfelvételeken ne lehessen felismerni – ezek a „bosszúálló álarcos” imázsának végső kellékei.

A film több eleme is a mesék és mítoszok világára emlékeztet. A főszereplő körüli bizonytalanságban (mi történt a múltjában? mivel keresi a pénzét?) vagy például egy zenekar, illetve egy ukrán énekesnőkből álló trió rendszeres felbukkanásában is megfigyelhető ez a távolságtերemtő hatás. E két csoport, amelyek tulajdonképpen Halla érzéseinek kivetülései, hol csúfondáros útítársakként jelennek meg, hol pedig antik kórusként, szakítva a játékfilm alapvető hagyományáival. Noha a filmek arra készítetnek, hogy ideiglenesen függesszük fel az ítéletünket és higgyük el, amit látunk, a zenészek vagy énekesek megjelenése a filmvászonra arra emlékeztet bennünket, hogy fikciót látunk.

De talán még ezeknél a filmes megoldásoknál is erősebben mutatják a film mesejellegét a homályos általánosságok: a Halla és az ipar közötti konfliktus részletei nincsenek kidolgozva. (Miért éppen az alumíniumipart támadja Halla, és nem egy másik iparágat? Milyen fenyegetést jelent ez az iparág a környezetre nézve? Mennyiben változtat a helyzeten a kínai befektetők megjelenése? Pontosán mit is vár el Halla? Egyik fenti kérdésre sem kapunk választ.) Halla „egyszerűen csak” a Természetet védi, amely nélkülözhetetlen az emberiség túléléséhez, vagyis tágabb értelemben a földi létet, és ellenzi az ipart, amely szennyezi a környezetet, nagyban felelős a globális felmelegedésért és a szerte a világban tapasztalható ökológiai katasztrófákért. „Nem én vagyok a bűnöző, hanem ők” – mondja a segítségére érkező gazdának. A szembenállás sommás, manicheus jellegű, mint a mesékben.

SZEMÉLYES HARC

Halla példája, aki ismeretlenül és egyedül száll szembe egy hatalmas globális ipárral, azt a sokakhoz közel álló elképzelést testesíti meg, hogy valaki „egy szál magában megváltoztatja a világot”. Meglehetősen szórakoztató figyelni, ahogy a főhős egy igazságosnak vélt ügy érdekében titokban áthágja a törvényt... A cselekmény, a veszély és a feszültség hatása alatt a néző ideiglenesen gondolkodás nélkül felfüggeszti kritikai érzékét és megtapsolja a főhős bátorságát. A Halla tette által kiváltott vita a háttérben marad, és csupán időnként szerzünk róla tudomást – például amikor olyan híreket és műsorokat sugároznak a tévében, amelyekben a szabotázsakciókról és azok környezeti hatásairól beszélnek. Egészen addig a napig, amikor egy ismeretlen megszólítja a „Hegyasszonyt” és a megélhetési költségek várható emelkedéséről panaszkodik. Halla tettei tehát közvetlen negatív következményekkel járhatnak „az emberek életére nézve” (különösen a legszegényebbekre, és ez bizonyára nem célja Hallának). Ez a vélemény azonban kevésbé zökkentette volna ki Hallát, ha ikertestvére, Asa nem szól bele a beszélgetésbe, hogy kétségbe vonja a nagyszabású egyéni akciók létjogosultságát. Jogos olyan akciókat végrehajtani, amelyeknek a következményeit azok viselik, akik nem felelősek a leleplezni kívánt tettekért?

Miközben Halla látványos, ugyanakkor súlyos következményekkel járó választ ad egy rendkívül komoly, sürgős beavatkozást igénylő problémára, Asa korlátozott következményekkel járó, kis lépések sorozatában látja a megoldást: „lassú víz partot mos” – vallja. Innen nézve Nika örökbefogadása nem pusztán véletlen, amely arra készíti Hallát, hogy sokkoló akcióit félbehagyva és kiáltványát idő előtt közzétéve finomítsa radikális tervein, hanem önmagában is kihívás: Nika megmentése, kiemelése a nyomorból és elzártságából (és az árvizből) ugyanúgy „világmegmentő tett”, ahogy Asa fogalmaz. Ily módon a két, egymással szemben álló elképzelés (nagyszabású tettek végrehajtása nagyra törő célok érdekében vagy kis lépésekkel haladni észszerű célok elérése felé, ahol a kis lépések összessége azonban mélyreható változásokat eredményezhet) e kislány esetében összetalálkozik, akinek az örökbefogadás természetesen megváltoztatja az életét, azonban ugyanígy anyja, és minden bizonnyal az ő környezetében élőkét is.

POLITIKAI KÜZDELEM

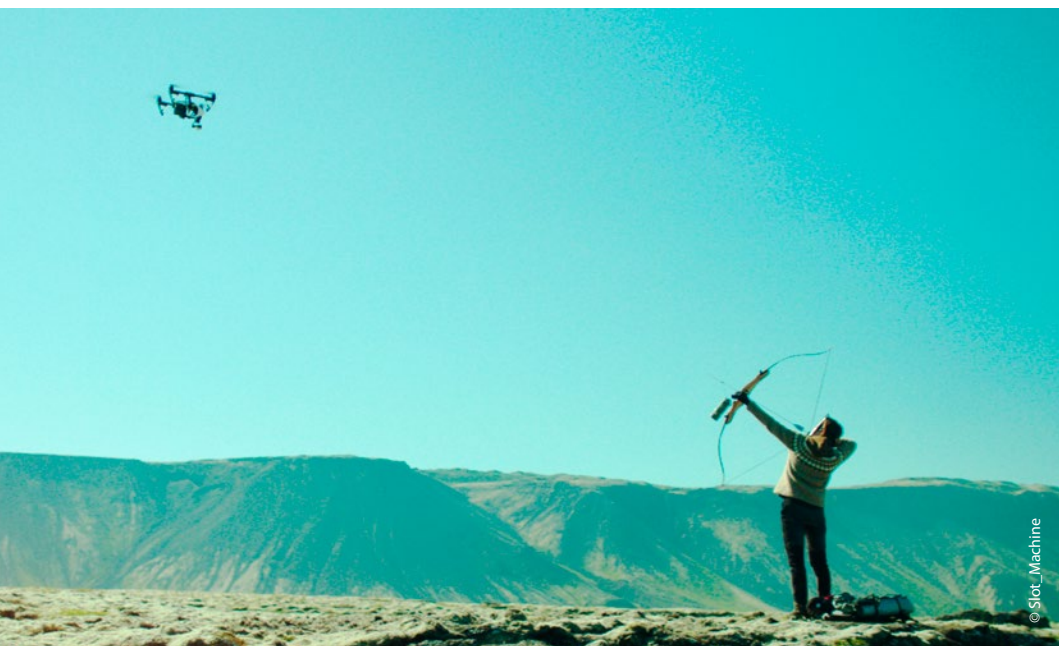
Szabotázsakciójával Halla az izlandi ipart, de egyben a kormányt is támogatja. Ez utóbbi érdekei azt diktálják, hogy semmi ne hátráltassa a gazdaságot. Halla küzdelme politikai küzdelem. Kiáltványában emellett az emberi törvényeket másfajta, felsőbbrendű, ősbibb törvényekkel szemben alsóbbrendűeknek tartja... Baldwin, a minisztériumban dolgozó cinkosa félresikerültnek, ha nem egyenesen szerencsétlennek tartja ezt a megfogalmazást. A média valóban rögtön le is csap erre, és találgatás indul, vajon mik is ezek a „törvények”, és mit takarnak. A legkülönbözőbb – a legbizarrabb és legszélsőségesebb – értelmezéseknek is helyt adnak. A média a „demokrácia” fogalmát is előveszi: a „Hegyasszony” tettei antidemokratikusak, hiszen egyetlen személy akaratának megnyilvánulásai. Azonban a diskurzuson és szavakon túl, melyek felett a média és a kormány kezében van az irányítás – az „erőszak” szót például Halla szabotázsakcióira alkalmazzák, noha Halla Gandhi vagy Nelson Mandela erőszakmentes örökségét vallja magáénak –, a film két, jórészt egymással szemben álló valóságot mutat be. Miközben a kormány és a média a demokráciára hivatkozik, térfelügyelő kamerákat telepítenek, a legmodernebb technológiát vetik be a szabotőr leleplezése érdekében, feljelentésekre biztatnak és a médiában a „Hegyasszonyt” hiteltelenítő vélemények egész tárházát felvonultatva a kiáltványt, még egy szegény dél-amerikai turistát is háromszor letartóztatnak. Ráadásul a köztársasági elnököt – akinek a szerepe idegenvezetővé redukálódott – is nevetségessé teszik. Halla azonban

elveivel és a természettel összhangban él: a szabad ég alatt alszik és fejét a puszta földre hajtja le, ismeri a hegyeket és használja rejtekhelyeit: a sziklahasadéktól kezdve egy juh csontvázán keresztül a folyóvízig, ahová egy drón elől menekülve ugrik be. A segítségére érkező gazda azért avatkozik közbe, mert Hallát egy, az övéhez közel álló családfához tartozónak véli, ami a társadalmi és családi összetartozás erejét mutatja. Segítségére különösen értékes, mivel rendkívül jól ismeri a környéket: a táj megmutatja neki, merre menekül Halla, ő pedig elviszi egy meleg vízű forráshoz, hogy felmelegítse. A juhokat nem is említve, akik egy ősi állattartó gazdaság szimbólumai, és Hallának rejtekhelyet és menedéket biztosítanak.

A film ezenkívül többször felidézzi az Izlandi Köztársaság függetlenné válását és kikiáltását. Politikai szinten a köztársaság kikiáltásának helyszínére, Pingvellirbe tett turistautazással ezek az események csupán anekdotikus epizódokként jelennek meg, Halla számára azonban, aki kiáltványát a Parlament előtt és Jon Sigurdsson, az Izland függetlenségéért harcoló pacifista mozgalom vezetője szobránál osztogatja, vagy a gazda számára, aki a nemzeti ünnep előtt szeretné visszakapni a kocsiját, mély jelentőséggel bírnak. Halla spontaneitással, naivitással, őszinteséggel és mély meggyőződéssel párosuló ereje kétségtelenül sokkal meggyőzőbb, mint az elnök tanácsadóinak mesterkedései és számításai.

NEM VÁRT MÉLYSÉG?

A film záró képsora némileg enigmatikus. Érdekes, hogy ez a film, amelyben a kaland és a humor ilyen fontos szerepet játszik, ezzel a képpel zárul: a szereplők – köztük Halla, kislányával a karján és a hat zenész, akik a filmben kísérőként mellé szegődtek – kiszállnak a buszból, belegázolnak a vízbe és a nézőnek háttal távolodni kezdenek. A film boldog befejezését (Halla hazatér a kis Nikával) egy furcsa, nyomasztó érzés zavarja meg. Izlandba való visszatérésükkor egy elárasztott vidéken kell gyalogosan átkelniük... Ily módon a hősnő személyes története és kislányának története jól végződik, azonban a kollektív történet nem ér véget. A világ különböző részein szegény emberek ma is házukat, vagyonukat, földjeiket veszítik el a klímaváltozáshoz köthető katasztrófák következményeként.

NÉHÁNY KÉRDÉS A TOVÁBBGONDOLÁSHOZ

- Ön személyesen kinek a nézőpontját érzi magáéhoz közelebbinek: Halláét vagy Asáét? Mit gondol, hogyan lehet inkább megváltoztatni dolgokat: radikális fellépéssel vagy apró hétköznapi tettekkel mélyreható változást elérve? Mit gondol, a globális felmelegedés elleni küzdelem vajon annyira sürgető, hogy kis hétköznapi gesztusokkal nem elégedhetünk meg?
- Nelson Mandela és Gandhi portréja Halla házában arra utalnak, hogy az erőszakmentes ellenállás szellemében cselekszik. A film maga is, gyakran a humor eszközával élve, kétségtelenül Halla mellett foglal állást. Mit gondol, a humor lehet fegyver? Milyen értelemben? Milyen körülmények között?
- Mindkét testvér a maga módján egyfajta harmóniát testesít meg. A kóruséneklés, a tajcsi mozdulatának a harmóniáját, a természet vagy a jóga harmóniáját... Vajon a film filozófiai spektrumának másik végén, a nagy iparágakban, amelyekkel Halla harcol, nem jelenik meg szintén egyfajta harmónia? A magasfeszültségű vezetékek, amelyeket Halla megtámad, vajon nem maguk is egy csodálatos mesterséges harmónia eszközei?
- Mennyire tud azonosulni Asa kijelentésével: „A gyermekkel együtt a világot is megmented”? Ön szerint mit jelent ez a mondat?

EURÓPAI FILMEK AZ EURÓPAIAK SZÁMÁRA

A LUX filmdíj továbbra is a műfajok és hangnemek lenyűgöző változatosságát mutatja tehetséges fiatal európai rendezők alkotásain keresztül. Az Európai Parlament bemutatja a 2018. évi LUX FILMDÍJÉRT versengő 3 filmet:

STYX, Wolfgang Fischer filmje, Németország, Ausztria

A MÁSIKOLDAL (*Druga strana svega*), Mila Turajlić filmje, Szerbia, Franciaország, Katar

IZLANDI AMAZON (*Kona fer í stríð*), Benedikt Erlingsson filmje, Izland, Franciaország, Ukrajna

A filmek aktuális kérdéseket vetnek fel, érzékenyen és intelligensen mutatva be, hogy jelenleg mi történik Európában. A szereplők megfigyelik az őket körülvevő világot, hogy megértsék annak valóságát, valamint azt a társadalmat és közösséget, amelyhez tartoznak. Miközben a mozgókép keltette érzelmek prizmáján átszűrve bemutatják a mi történeteinket, e filmek kiemelik az európai filmművészet magas színvonalát és változatosságát, valamint annak a társadalmi értékek és a kulturális közösségek formálásában játszott jelentős szerepét. Kérjük, tekintse meg ezeket az alkotásokat a 7. alkalommal megrendezett LUX FILMNAPOK keretében!

LUX FILMDÍJ

A kultúra alapvető szerepet játszik társadalmaink alakításában.

Ezt szem előtt tartva, az Európai Parlament 2007-ben létrehozta a LUX FILMDÍJAT. Ezzel kíván hozzájárulni az európai filmek Európán belüli szélesebb körű forgalmazásához, és így módon kívánja előmozdítani a megkerülhetetlen társadalmi kérdések európai szintű megvitatását.

A LUX FILMDÍJ kivételes kezdeményezés. Míg a legtöbb európai koprodukciót csak a származási országokban játsszák és – még az EU-n belül is – ritkán forgalmazzák máshol, a LUX FILMDÍJ lehetővé teszi, hogy három európai film az EU 24 hivatalos nyelvén feliratozva kerülhessen az európai filmszínházakba.

A LUX FILMDÍJ győzteséről az Európai Parlament képviselői szavaznak, a győztest 2018. november 14-én hirdetik ki.

LUX FILMNAPOK

A LUX FILMDÍJ nyomán született meg a LUX FILMNAPOK rendezvény. 2012 óta a LUX FILMDÍJÉRT versengő három filmet a LUX FILMNAPOK keretében mutatják be a szélesebb európai közönségnek.

A LUX FILMNAPOK keretében szeretnénk Önt meghívni egy felejthetetlen kulturális élményt nyújtó, határokon átívelő eseményre. 2018 októberre és 2019 januárja között csatlakozhat Európa mozirajongóihoz, és megtekintheti a három filmet az Európai Unió 24 hivatalos nyelvének valamelyikén. Ne felejtse el szavazni a kedvenc filmjére honlapunkon: luxprize.eu vagy Facebook oldalunkon!

KÖZÖNSÉGDÍJ

A LUX FILMDÍJ közönségdíját a nézők kedvenc filmje kapja. Adja le szavazatát a három film egyikére 2019. január 31-ig! Ha szerencséje van, 2019 júliusában az Európai Parlament meghívására részt vehet a Karlovy Vary-i Nemzetközi Filmfesztiválon, és Ön jelentheti be a közönségdíjat elnyerő film címét.

NÉZZE MEG,
VITASSA MEG,
SZAVAZZON!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

RENDEZŐ: Benedikt Erlingsson

FORGATÓKÖNYV: Benedikt Erlingsson,
Ólafur Egill Egilsson

SZEREPLŐK: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann
Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada,
Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson,
Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson,
Haraldur Stefansson

OPERATŐR: Bergsteinn Björgúlfsson

PRODUCER: Marianne Slot, Benedikt
Erlingsson, Carine Leblanc

GYÁRTÁS: Slot Machine, Guldrengurinn,
Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks,
Vintage Pictures

ÉV: 2018

IDŐTARTAM: 101 perc

MŰFAJ: játékfilm

ORSZÁG: Izland, Franciaország, Ukrajna

EREDETI NYELV: izlandi (és angol, spanyol)

FORGALMAZÓ(K): Circo

A kézirat 2018 júliusában készült

© Slot_Machine

© Slot_Machine